

DEBRECENI
PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

1899.

TIZENKILENCEDIK ÉVFOLYAM.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

SASS BÉLA.

SZERKESZTŐ-TÁRS:

ERŐSS LAJOS.

DEBRECZEN,
NYOMATOTT HOFFMANN ÉS KRONOVITZ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1899.

TARTALOM.

I. Vezér- és irányczikkek.

- Boldog új esztendő. A szerkesztőség 1.
 Ügyeink-, bajainkról s azok orvoslási módjáról. *Dr. Hajnal István* 3.
 Református axiomák. *Eröss Lajos* 13.
 Szász Domokos. *B. L.* 29.
 Elnöki megnyitó beszéd. *Dóczi Imre* 30.
 Védekezzünk és építgessünk. *Sinka Lajos* 41.
 A mi eltompult kálvinista érzékünk. *Ujfalussy Béla* 43.
 Világiak. *Csiky Lajos* 57.
 Kihízott pásztorok, sovány nyájak. *Nagy Lajos* 62.
 Ne felejtjük, hogy kálvinisták vagyunk. *Eröss Lajos* 73.
 Hol van az ok. *Marosmenti* 89. stb.
 A megigazulás tanának fejlődése Melanchton Locijában. *Lenz Géza* 121. stb.
 Egyházi állapotunk megtekintése. *Balogh Ferencz* 133. stb.
 Válasz Ujfalussy Bélának és Eröss Lajosnak. *Dr. Hajnal István* 161.
 Tavasz hírnökei. *Lévai Mihály* 177.
 Husvét ünnepe. *Redivivus* 189.
 Örtüzek a Kapitulumon. * * 190.
 Létnimum. *Gergely Károly* 209.
 Az egyházi fegyelemtől. *Zsigmond Sándor* 211.
 Éneklésünk. *Sinka Lajos* 213.
 Nézetek az ev. ref. egyház helyzetéről és teendőinkről. *Ritoók Zsigmond* 225. stb.
 Milyenek képzeltem én egy protestáns politikai napi lapot? *Nagy István* 227.
 Tóth Sámuel. *B. L.* 245.
 Áldozó-csütörtöki gondolatok. *Eröss Lajos* 293.
 Ünnepe nekünk a Husvét, vagy csak ünnepély? *Vigil* 295.
 Pünköszt gondolatok. *Csiky Lajos* 305.
 Unió-é vagy uniformitás? *Nagy István* 365. stb.
 Gondolatok Ritoók Zsigmond nézetei felett. *Csánki Benjámín* 397.
 Néhány szó énekgyűnkéről. *Ujfalussy Béla* 433.
 A legerősebb fegyver. *Exul* 435. stb.
 Népiskolánk adminisztrációja kérdéséhez. *Argus* 445.
 Egy szép levél. *Révész Kálmán* 448.
 A debreceni főgymnasium túlnépessége. *Tanügybarát* 457.
 A lelkészi hivatal megszilárdítása. *Exul* 459. stb.
 „Egy szép levél“ után. *Balogh Ferencz* 462.
 Kollégiumi alapítóinkért! *Silvanus* 469.
 Meghívó a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság f. évi szeptember 20-án, Debrecenben tartandó nagygyűlésére és közgyűlésére. 481.
 A népoktatási törvény revisiója. *Tanügybarát* 482.
 Önámítás. *Marosmenti* 484. stb.
 Révész Imre emlékéhez. *Csánki Benjámín* 487.
 Egyházfentartási alapok. *Nagy István* 505.
 Lelkész-özvegyek és árvák gondozása a múltban s a kegyeleti év tarthatatlansága szemben a változott viszonyokkal. *Justus* 517.
 Üdvözlét a Magyar Prot. Irodalmi Társaságnak! *S. Szabó József* 529.
 Két levél. *Csánki Benjámín* 530. stb.
 Elnöki megnyitó beszéd. *Gyurátz Ferencz* 541.
 Hegedüs Sándor beszéde. 545.
 Forrás az egyházfentartási alapokhoz. *Nagy István* 557.
 Protestantismus és a tudomány. *Illyés Endre* 561.
 Alapítsuk meg a lelkészi nyugdíjintézetet. *Lévai Mihály* 573.
 Javaslat az egyházak egyöntetű osztályozása tárgyában. *F. Varga Lajos* 585.

- Egyházi fegyelem. *Ritoók Zsigmond* 597. stb.
 A tudomány vallástétele. *Protestáns* 609.
 A lelkészi nyugdíjintézet felállításáról. *Beregi* 637.
 Patronusok az erdélyi ref. egyházkerületben. *Nagy István* 649.
 Kollégiumok s azok tanárai az erdélyi ref. egyházkerületben. *Nagy István* 665.
 A hitvallások jelentőségének és létjogának kérdése egy általánosságban, mint különösebben a protestáns egyházakban. *Eröss Lajos* 681. stb.
 Az ige test lett. *Dr. Erdős József* 729.
 Összegezés. *Nagy István*. 741.

II. Tárca.

- Utilitarianismus. *Csiky Lajos* 2. stb.
 Megnyitó beszéd. *Dr. Erdős József* 150.
 Jézus sirjánál. *Szabolcska Mihály* 210.
 Megnyugvás. *Vadas Gyula* 210.
 Egyháztörténelmi adatok. *Földváry László* 226. stb.
 Tóth Sámuel jellemzése. *Balogh Ferencz* 262.
 Bibliamagyarázat áldozó-csütörtökre. 294.
 Ima egyházmegyei gyűlés reggelén. *Gulyás Lajos* 306.
 Egyházi beszéd. Elő- és utóimádság. *Csánki Benjámín* 338.
 Két nap a debreceni főiskola életében. *Balogh Ferencz* 354.
 Vándortudós, bujdosó költő. *Kardos Albert* 366. stb.
 Úrvacsorai énekek a XVI. századból. *Barla Jenő* 410. stb.
 Az Isten szeretet. *Jánosi Zoltán* 434.
 Imádság. *Szell Kálmán* 458.
 A csurgói ev. ref. főgymnasium százados ünnepe és új iskolaépületének felavatása. *Matter János* 482.
 Egyetemi képzés és nemzeti jellem. *Ifj. Zsoldos Benő* 506. stb.
 A magyar pap. *Szabolcska Mihály* 542.
 Ének a szeretetről. *Szabolcska Mihály* 544.
 Egyházi beszéd. *Petri Elek* 544.
 A szabadakaratról. *Csiky Lajos* 558.
 Adatok Szatmárvármegye levéltárából. *Beregi József* 586.
 Október 31. *Dr. Erdős József* 622.
 Egyházi beszéd. *Csánki Benjámín* 638.
 A német evangéliumi tartományi egyházak egyesüléséről. *Sass Béla* 650.
 Vallás és emberszeretet a fogházügy szolgálatában. *Csiky Lajos* 666.
 Bibliamagyarázat Karácsonyra. *Andrácsy Kálmán* 730.

III. Tanügy.

- A konventi tanterv revisioja. *Sinka Sándor* 18. 33.
 Tanügyi hírek. 20. 36. 45. 80. 94. 138.
 Strucmadár-politika. —f. 79.
 Levél a szerkesztőhöz. *Dr. Wolafka Nándor* 92.
 Válasz a fentebbi levélre. —f. 93.
 Ki tanítsa a vallást? *Sinka Lajos* 105. stb.
 Vasárnapi munkaszünet és módszeres tanítás. *dr. Gulyás István* 107.
 Állam, Egyház, Iskola, Teendők. *Csánki Benjámín* 151. stb.
 A református vallás éltető ereje. *Vincze József* 153.
 A fontosabb nyelvtani műszók jegyzéke. *Sinka Sándor, dr. Gulyás István, Kulcsár Endre, dr. Peczkó Ernő* 168.
 A protestáns jogakadémiák veszedelme. *Dr. Móricz Károly* 195.
 Az ev. ref. egyetemes tanügyi bizottság ülése. 217.

A vallás és közoktatásügyi költségvetés tárgyalása. 234.
 Pár szó a szülőkhöz vidéki ref. gymnasiumainkról. *Paedagogus* 369.
 A debreceni jogakadémiai tanári kar véleménye. *Dr. Bartha Béla* 372. stb.
 A tiszántúli egyházker. tanáregyesület közgyűlése 414.
 Túlnépes és néptelen középiskolák. *Egy szüle* 438.
 Művészettörténeti szünideitanfolyam. *Gulyás István* 496.
 Földrajz a népiskolában. *Farkas Imre* 509.
 Tanári állás és iskolai kormányzat a tiszántúli ev. ref. egyházkerületben. —s—s. 624.
 A debreceni ev. ref. főiskola 1890—1900. költségvetése. *Vas Mihály* 642.
 Klamarik és a prot. középiskolák. *Dóczi Imre* 644.
 A kántorképzésről. *P. Tóth János* 652. stb.
 Ritoók Zsigmond javaslata a nagyváradi ref. tanítónőképző ügyében. 670.
 Népművelésünk akadályai és az ezeket elhárító eszközök. *P. Tóth János* 700. stb.
 Ps. *Nagy Zoltán* tanítóképezdei ének- és zenetanár székfoglaló értekezése. 716.

IV. Közéletünk.

Első istenitisztele a nagybocskói ref. templomban. *Szikszay Zoltán* 5.
 A tiszántúli ev. ref. középiskolai tanáregyesület kisujszállási közgyűlése. *Karai Sándor* és *S. Szabó József* 21.
 Erdély az unióban. *Nagy István* 47. stb.
 A tiszai ev. ref. templom 100 éves fennállásának örömmünnepe. *Sarkadi N. Imre* 49.
 Nyílt levél nsgos Uray Imre úrhoz, a beregi egyházmegye gondnokához. *Ujfalussy Béla* 83.
 Az a 800. *Benevolus* 84.
 Ki választja a püspököt Erdélyben. *Kanonista* 109.
 Levél a nagyszalontai egyházmegyéből. *Vadas Gyula* 111.
Uray Imre egyházmegyei gondnok úr válaszai. 125.
 Az átalakítási és új építési ajánlatok ügye a debreceni ref. főiskolánál. *Rózsa Sándor* 129.
 Válasz Kenessey Bélának. *Benevolus* 140.
 Adózzék-e a 24 éves hajadon. *M. Nagy István* 142.
 Az erdélyi püspökválasztás kérdéséhez. *Nagy István* 154.
 Az erdélyi reform. püspökválasztás. *Egy közgyűlési tag* 157.
 Elnöki megnyitó beszéd a beregmegei tiszaháti lelkészi kör márc. 6. lelkészi értekezletén. *Zámbory Béla* 170.
 Lelkészi könyvtárak szervezése. 181.
 Egyházi szabályok a buji ev. ref. egyházban. *Andrássy Kálmán* 182.
 Üdv az olvasónak! *Csák Aladár* 200.
 A beregi egyházmegye közgyűlése. *Sütő Aron* 201.
 Hogy szerzik a számbeli többséget? *Nagy István* 201.
 Püspökválasztás előtt. *n. n.* 218. stb.
 Hányszor választott püspököt az egyházkerületi közgyűlés Erdélyben és hányszor választ még? *Kanonista* 219.
 Közalap-Végrehajtó-Bizottságnak az egyházi adózási viszonyokról szóló jelentése. *Kenessey Béla* és *Dókus Ernő* 237.
 Ujfalussy Béla ünnepeltetése. *Lic. Rácz Kálmán* 240.
 Ev. ref. egyetemes konvent. 241. stb.
 Az erdélyi püspökválasztás. * 255.
 Még egyszer a nagykorú férjetlen nős egyház- és családtagok egyházi adózásáról. *Háger Miklós* 265.
 A szatmári ev. ref. egyházmegye tavaszi közgyűlése. *F. Varga Lajos* 266.
 A debreceni egyházmegye közgyűlése. *Sz. L.* 268.
 A felső-szabolcsi egyházmegye egyházi értekezlete és közgyűlése. *Lic. Rácz Kálmán* 269.

Az érmelléki ev. ref. egyházmegye közgyűlése. *Referens* 283.
 A máramaros-ugocsai ev. ref. egyházmegye közgyűlése. *B. F.* 284.
 Görömbei Péter üdvözlő beszéde. 284.
 Egyházi értekezlet Kabán. *Kovács Lajos* 286.
 Egyháziasság és felekezeti öntudat. *Sinka Sándor* 297. stb.
 A nagyszalontai egyházmegye közgyűlése. *Vadas Gyula* 299.
 A n.-károlyi egyházmegye tavaszi gyűlése. *Szigethy Gyula* 299.
 A nagybányai ev. ref. egyházmegye közgyűlése. *Gergely Károly* 314.
 A debreceni főiskolai igazgató tanács. 315
 A „tiszavidéki lelkészi kör“ értekezlete. —a—s. 327.
 Egyházkerületi közgyűlés. *J. L.* 327. stb.
 György Endre egyházmegyei gondnok székfoglaló beszéde 343.
 Debrecen Sárospatakon. *Dr. Bartha Béla* 346.
 Az erdélyi ref. egyházkerület közgyűlése 347.
 Az egyházi fegyelemről. *F. Varga Lajos* 358. stb.
 Felhívás az énekszerzőkhöz. —f. 373.
 Ev. ref. egyetemes konvent. 376.
 Egyházalakulás, lelkészbeiktatás. *Fekete Gyula* 387.
 Kehelyátadás Nagy-Bocskón. *B. F.* 425.
 Tíz éves találkozás. 426.
 Lelkészi értekezlet Ováriban. *Kazay Gyula* 449.
 Az egyházi adózás tárgyában szétküldött Jelentőivek betöltéséről. *Zsigmond Sándor* 450.
 Az én baptistákkal való küzdelmem. *Szalay József* 464.
 Egyházfegyelmi ügy. *Szóke János* 474.
 Lelkészi értekezlet. *y. f.* 488.
 Nehány szó „Az én baptistákkal való küzdelmem“ című cikkhez. *Vajda Mihály* 489.
 Tűzbiztosítás. *Vadas Gyula* 496.
 Arany-Ünnep Szalontán. *Egy jelenvolt* 520.
 A szatmári egyházmegye egyetemes lelkészi értekezlete. *Adelphos* 522.
 Levél a szerkesztőhöz. *Lévai* 523.
 Eröss Lajos bucsuja Püspökladányból. *B. Gy.* 524.
 Tanévmegnyitó-beszéd. *Csiky Lajos* 534.
 A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság Debrecenben. *J. L.* 553.
 A szatmári ev. ref. egyházmegye őszi közgyűlése. *F. Varga Lajos* 562.
 A debreceni ev. ref. egyházmegye közgyűlése. *Sz. L.* 564.
 A „tiszavidéki lelkészi kör“ értekezlete —a—gy. 565.
 Az angol alapítvány története. *Balogh Ferencz* 577.
 A máramaros-ugocsai ev. ref. egyházmegye őszi közgyűlése. *Biki Ferencz* 579.
 Lelkész, tanító, kántor — és tanár a ref. egyházban. *Exul* 589.
 Kettős jubileum. *Lázár István* 600.
 Az egyházfegyelem kérdéséhez. *E. L.* 601.
 Jegyzőkönyv. *Dr. Erdős József. Szász Károly* 613.
 A dunamelléki egyházkerület közgyűlése. 614.
 Kik voltak jelen a M. P. I. T. debreceni nagygyűlésén. 615.
 „Nem minden szabad nekünk, a mi tetszik, s ha szabad volna is nem mind használna.“ *Csánki Benjámin* 615. stb.
 Az ágostai evangélikusok egyetemes konventje. 617.
 Az egyházkerületi tanügyi bizottság október hó 26. tartott ülése. —i—r. 627.
 A főiskolai igazgatótanács őszi gyűlése. —i—s. 628.
 A körösnagyrévi ev. ref. egyház építkezéséről. *Karácsony Imre* 630.
 Indítvány a „Révész Imre emlék-alap“ életbeléptetéséről. *Balogh Ferencz* 645.
 Bakóczy János adománya a debreceni ref. collegium levéltárába. *Balogh Ferencz* 654.

- A békésbányai egyházmegye közgyűlése. *Diakon* 655.
Atizántuli ev. ref. egyházkerület őszi közgyűlése. 656. stb.
Vajdai Nagy Lajos és Dobozi Erzsébet emlékének. *Dr. Erdős József* 671.
A hajdu-böszörményi új templom felavatása 1899. november 19-én. *Nem pap* 671.
Az erdélyi r. kath. püspök akciója. *Veress István* 675.
Az új ref. templomi énekeskönyv előmunkálatai. 687.
Felhívás a nyiregyházi ev. ref. leányintézet ügyében. *Görömbei Péter* 688. stb.
Válasz Vass Mihály urnak. *Rózsa Sándor* 689.
Lelkészek az erdélyi egyházkerületben. *Nagy István* 703.
Az erkölcsi testületek vagyonkezelése. *Andrássy Kálmán* 731.
Kimutatás a tiszántúli ev. ref. egyházkerületi lelkesítő illétményeknek 1200 koronáig való kiegészítésére utalványozott összegekről. *Ebergényi Sándor* 734.
Beszéd és ima. *Nagy Károly* 734.
Mikor is kezdődik hát az a huszadik század? *Baczoni L.* 743.
Visszhang. *Eröss Lajos* 744.
Az Andrássy Kálmán úr közbeszólására. *Rózsa Sándor* 745.
Felhívás. *Szilassy Aladár* és *Lászlófalvi Eördög* *Arpád* 746.

V. Könyvismertetés.

- Csiky Lajos*: Tompa Mihály, Ünnepi egyházi beszédek 300.
Csiky Lajos: F. Varga Lajos. Egyházi beszédek 361.
Gulyás István dr.: Balogh Péter, Egységes nyelv-könyvek középiskolák számára 390.
Garzó Gyula: Győri Vilmos Egyházi beszédei 403.
Pallagi Gyula dr.: Pszichológiai tankönyv nevelők számára 497. stb.
Egy tanító: „Református népiskolai olvasókönyv“ az elemi II-ik osztály számára. 537.
Badies Ferencz dr.: Gulyás István dr., Módszeres magyar nyelvtan 601.
S—ny L—s: Nagy Károly, Keresztény vallástan. 632.
Vadas Gyula: A mi még nem volt (Református népiskolai olvasókönyv) 721.

VI. Irodalom.

- Spencer Herbert — dr. Öreg János és Losonczy László*: Értelmi, erkölcsi és testi nevelés. 6.
Mayer Emil: A debreceni István gözmalom története. 6.
Ujlaki Antal és Zong János: A debreceni dalegylet keleti útja. A belgrádi Stankovic dalegylet Debrecenben 6.
dr. Kőrösi Kálmán: Prolog 7.
E. Kovács Gy.: Emlékezzünk régiékről 7.
Kürthy E.: Háztartás. Kisvilág 7.
Bacsó F.: Örök naptár 7.
Lévay Lajos: Ujabb egyházi beszédek 50.
Nagy István: Az imádkozó ember 50.
Dobos Károly: Magyar diáknyelv és szótára 50.
ifj. Imre Sándor: Alvinczi Péter kassai magyar pap élete 51.
Budai János: Szövétnek 51.
Szinnyei József: Magyar írók élete és munkái 51.
Décsi Lajos: Háromszázéves debreceni levél 143.
Tompa Mihály hátrahagyott papi dolgozatai 143.
Kérészy Zoltán: A magyar országgyűlések eredete és szervezetük fejlődése a rendi országgyűlések alakulásának kezdetéig 143.
Győry Vilmos egyházi beszédei 144.
Dods-Lukácsy: Szent János evangéliumának magyarázata 144.

- Szőcs Farkas*: A dunamelléki ev. ref. egyházkerület 1898. okt. 17. egyházi értekezletének emlékkönyve 144.
Pap Imre: Jelentés a hm-vásárhelyi jótékony ref. nőegylet 1897–8. évről 144.
Szinnyei József: Magyar tájszótár 145.
Földváry László: Adalékok a dunamelléki ev. ref. egyházkerület történetéhez 202.
F. Varga Lajos: Egyházi beszédek 202.
Feyér Gyula: Adventi, böjti imák és tanítások 202.
S. Szabó József: A tiszántúli ev. ref. középiskolai tanáregyesület évkönyve az 1898/99-ik évre 202.
Szöts Sándor: A dévai ref. templom és régiségei 202.
Zoványi Jenő: A Theologiai ismeretek Tára 202.
Kecskeméthy István dr.: Koszorú 202. 603.
Vaday József: „Hibás beszédűek“ gyakorló könyve 202. Hasznos kalauz 202.
Szalay József: „A magyar nemzet története“ 203.
Szinnyei József: Magyar írók élete és munkái 203.
A m. kir. központi statisztikai hivatal kiadványainak 1899. évi sorozata 203.
Biky Károly: Ciprus lombok 270.
Rác Lajos: Német olvasókönyv 270.
Hallgató János: Temetési beszédek 270.
Nagy Lajos: Protestáns tanítók sátoros ünnepe 270.
S. Szabó József: Tompa Mihály reliquiái 287.
Dr. Zsindely István: Magyar alkotmány az Anjouk és Zsigmond alatt 287.
„Látóképes levelező-lapok“ 288.
Tüdős István dr.: A tiszáninneni evang. református egyházkerület névkönyve az 1899-ik évre 288.
Kozma László és Benedek Mihály: Az állami tanítók országos egyesületének II. évi értesítője 288.
Kulesár Endre: Magyar stílusztika 329.
Pasteiner Gyula: Római világ 329.
Ballagi Géza: Az elméleti jog és államtudományi államvizsgálat 329.
Réz László: „A Drugethek és Homonna Reformációjá“ 329.
Horváth Ödön dr.: Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ évkönyve 330.
Soós Antal: „Paedagogiai Kalauz“ 330.
M. Nagy István: Czeglédi István 330.
Szeberényi Lajos Zs.: Utazásom a külföldön 330.
G. Szabó Mihály: Beköszöntő egyházi beszéd. 330.
Rác Károly: A pozsonyi vértörvényszék áldozatai 1674-ben 440.
Magyar írók élete és munkái 440. 476.
Csiky Lajos: Blackie Stuart János, Önevelés 451.
Arany Gusztáv: Egyházi Beszédek. 452. 618.
Vas Károly: Értesítő a kegyes tanítórendiek debreceni algymnasiumáról az 1898—99 iskolai évben. 452.
Styka Jan, Vágó Pál és Spányi Béla: Bem-Petőfi körkép 452.
Babay Kálmán: Visky leányok. 475.
Révész Kálmán: Emlékkönyv az első püspöki egyházlátogatás százados évfordulóján a kassai ev. református egyházban 1899. június hó 25-én tartott ünnepélyről 475.
A „Sárospataki ifjusági közlöny“ 475.
Chronik der christlichen Welt 476
Farkas Emil: „Reformatus kis káté“ 513. 525.
Csurka István: Hajdumegye földrajza 513.
Dicsőfi József: Imádság szabadságharcunk debreceni csatájának emlékünnepe 513.
Tavaszi József és Lénárt József: Szemerjai Szász Domokos erdélyi ev. ref. püspök emlékezete 513.
Vadas Gyula: Élő kövek. Szülék és gyermekek 514.
Értesítés a tiszántúli ev. reform. egyházkerület tanácskönyviadványairól, az 1899/1900 isk. évre 514.

- Tudományos zseb-könyvtár 525.
Venetianer Sándor: Lesebuch zum Unterricht in Religion und Kirchengeschichte für Schüler und Katechumenen der deutschen reformierten Gemeinden in Ungarn 567. E. J.
Bodnár Lajos: Földrajz 568.
Gergely Károly: Összehasonlító Vallástan 568.
Vaday József: Az erkölcsi nevelés gyakorlati vezérkönyve 581.
Tirtsch Gergely dr.: A socialismus erkölcsi alapja 581.
Zombory Dániel: Gyakorlati helyesírás 581.
Görömbey Péter: Esperes évi jelentés 581.
 A Prot. Orsz. Arvaegylet választmányának 40-ik é i jelentése 581.
Farkas József: A magyarországi protestáns egyház története 592.
Lévai Lajos: Kis hitoktató 593.
Bodor István: A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium 593.
Lic. Rácz Kálmán: Egyházi beszédek közönséges és ünnepi alkalmakra 602.
Thomay József: Biblia-ismertetés 603.
Bereczky Sándor: Biblia-ismertetés 603.
 Protestáns családi könyvtár I. és II. kötet 603.
Kenessey Béla, Protestáns Árvaházi Képes Naptár 603.
Somogyi Pál, Kovács Lajos és Simon Károly: Református népiskolai olvasókönyv az elemi II. oszt. számára. 603.
Kaszás Péter: A gazda ember tüköre 603.
Mocsary Miklós: Hogyan bánjunk könyveinkkel? 603.
Mocsary Miklós: Vasuton. 604.
Klöckner Ede: Zenélő Magyarország 604.
Lányi Ernő: Petőfi Sándor csatadala 604.
Kulcsár Endre: Magyar stílusztika 618.
Masznyik Endre dr.: A halotthamvasztásról. 618.
Uray Sándor és Nánássy Lajos: „Közöny“ 618.
Lovász János: „Alföldi képek“ 618.
S. Szabó József: A tiszántuli ev. ref. középiskolai tanáregyesület évkönyve 1899/1900-ra 692.
Kuthy Zsigmond: A valláserkölcsei oktatás reformjához 692.
Derzsi Károly: A keresztyén hittudomány összege az unitáriusok szerint 692.
Révész Kálmán: Megnyitóbeszéd a kassai Kazinczykör őszi közgyűlése alkalmából 692.
Boross Lajos: Debreceni főiskolai lapok 692.
Papp József: Alkalmi versek 693.
Csánky Benjámín: Imádság 693.
Kovács Sándor: Jó pásztor 693.
Báró Eötvös József összes művei 709.
P. Tóth János: A magyar király-hymusz 709.
Lovász János: Alföldi képek 723
 dr. *Boldizsár Kálmán* A socialismusról 723.
 A magyar könyvtár 723.
Egyházkerületi és megyei stb. jegyzőkönyvek:
 7. 51. 288. 440. 452. 475. 692.
Protestáns Szemle 7. 144. 288. 692.
Protestáns Lap 172. 300. 526.
Hajnal 144.
Képes Családi Lapok 51. 203. 452. 593
Órálló 144.
Keresztyén 145.
Marcali Henrik: A Nagy Képes Világtörténet 171. 203. 271. 330. 440. 526. 568. 604. 709. 723.
Dr. Havas Gyula: Magyar Pestalozzi 747.

VII. Külföld.

- Amerikai levél. *Csutoros Elek* 36.
 A párizsi protestáns theologiai facultás. *Soltész Elemér* 52.

- Lelkészavatás Franciaországban. *Soltész Elemér* 95.
 Mily összegeket áldoznak az amerikai prot. vallásfekezetek bel- és külföldi missziókra? *Harsányi Sándor* 184.
 Sokaknak tanulságára, mindnyájunknak nagy szomorúságára! 185.
 Los von Rom. *Sáfrány Lajos* 288.
 Amerikai apróságok. *Harsányi Sándor* 452.
 A pápai udvarból. *Sass Béla* 676.
 Amerika. *Virág István* 723.

VIII. Nekrológ.

- Moravec Károly, *Bányai Sándor* 8.
 Szász Domokos, *Veritás* 64.
 Miklóssy Béla, *Vadas Gyula* 96.
 Bélteky Géza, *Sulyok István* 172.
 Tóth Sámuel, *Balogh Ferencz*. 271.
 Tabajdi Lajos, *Makai Elek* 272.
 Bihari Gábor, *Rácz Károly* 349.
 Liszkay József *Osváth Pál* 441.
 Gergely Károly, — 499.
 Dobray Ferencz, *M. F.* 554.
 Tatár János, *Vöröss Zsigmond* 604.
 Félégyházi Benjámín, *O. J.* 677.

IX. Adatok

- a tiszántuli ev. ref. egyházkerület kebelében levő egyházak történetéhez.
 66. Szatmár-Udvari. *Hajdu Albert* 8.
 67. Bojt. *Csillag Lajos* 24.
 68. A keér-semjéni ev. ref. egyház belállapota 1875-től. *Balogh Aron* 24.
 69. Eör. *Elek Dániel* 52.
 70. Nánás. *Barcsa János* 68. stb.
 71. Tárkány. *Győri József* 501 stb.
 72. Petneháza. *Nemes István* 568.
 73. Tamásda. *Bethlendy Sándor* 593 stb.
 74. Hete és Fehércse. *Bereczky János* 724. stb.

X. Külömfélék.

- Felhívás előfizetésre 10. György Endre egyházmegyei gondnok, Ádám András e. m. gondnok, Szaboleska Mihály, Gyilkosság vallási örjögésből, A közalapvégrehajtó bizottság 11. F. Varga L. értesítése 12. Az átdolgozott ótestamentom, A berlini egyetem, A prágai egyetem, A potsdami udvari templom 26. Bosznay István, Savonarola 27. Politika, egyház, és a „Magyar Állam“ 37. Jótékonycélu értekezés, Ref. lelkészek congruája, Mező-laki lelkész, Budapesti egyetemi kör. Nitzsch Frigyes dr. halála. Német egyetemek látogatása 38. Erzsébet királyné ösztöndíj alapítvány 38. 87. 131. 205. 318. 582. Statisztika a házasságkötésekről Debrecenben, Egyházkerületi tanácsbíró-választás, A magyar ev. ref. egyház a külföld előtt 38. Szász Domokos temetése 39. Flectere si superos nequeo Acheronta movebo. Dégenfeld Pál gr. egyházmegyei tanácsbíró, dr. Kovács Sándor akadémiai igazgató lemondása, Szaboleska Mihály Szász Domokos öröke, Lázár Gyula tanító, A nazarenusok 54. Csokonai-kéziratok, Az első kritika, Ausztria, Németország, Köszönő nyilatkozat 55. Szász Domokos helye a főrendek közt, Kun Bertalan betegsége 69. Az erdélyi püspökség, dr. Gulyás magyar nyelvtana, Tanár kinevezés, A kisujszállási ref. főgymn, Áttérések, Görzben, Bécsben, Rothe-ünnepély Heidelbergben, Lichtenberger halála 70. Gyakorlati kérdések, Az ujszövetség átdolgozása, Kérelem az írókhoz, A téli ujság és a szövétnék 71. Szaboleska Mihály, Kisujszállási főgymn.

Huss szobor Prágában, Kossuth kép 87. Örömmünk és dicsekvésünk, Szász Domokos emlékéért, 25 év múltán 88. Felvilágosításul és megnyugtatósul „arra a 800“-ra, Kenessey Béla, Nitzsch helyének betöltése, Protestáns szövetség, Belgium, Olaszország (Aquilanti) 99. Tisza Kálmáné, Apaffy-féle sóalapítvány, Szaboleska Mihály ünneplése, Püspökválasztás Erdélyben, Az a bizonyos gáncs (Wolafka-ügy) 114. Ki az a Hegyi Pál, F. Varga Lajos nyilatkozata, Hogyan csinálják a kathol. egyetemet? Giovanni Berthelet 115. Az egyetemes konvent ülése, Világi főjegyző-választás, K. Tóth Kálmán betegsége, Ref. tanítónőképző intézet, Nyilvánossági jog (Nánás, Karcag), Uj énekes könyv, Egy indítvány (Rácz K.-tól) 131. Visszavont bünboesánat 132. Géressi Kálmán emlékbeszéde, Dóci Imre látogatásai, Lelkészválasztások. Belmissiói értekezlet, Dr. Bartók előadása 146. Csokonai kör 147, M. Prot. irod. társaság 147. Felolvasó estély Békésen, Konventi jegyzőkönyvek Sass Bélánál kaphatók, China és a keresztyénség 148. Egyetemes tanügyi bizottság, Kisujszállási iparos ifjúsági egyesület, Tamadás lapunk ellen 159. Felhívás az ev. ref. énekeskönyv megújítása ügyében. Utazó missionarius kerestetik. Az uj-banovcei szeretetház 160. Az erdélyi püspökválasztás, Hegedüs Sándor miniszter, Petőfi ünnepély Konfirmandusok újtestamentuma 173. Érettségi vizsgálatok tiszántul, Az állami főfelügyelet gyakorlása Debrecenben, Március idusa. A pesti reform egyháztanács és Hegedüs Sándor 174. A párviadalok ellen, A szövetség 175. Pályázat dogmatikai tanszékünkre 186. Lenc Géza licentiatusa, Bosznai István és Bakos Tibor festményei, Ujfalussy Béla egyházker. főjegyző, Egyház. tanügyi bizottság, Ki legyen az erdélyi ref. püspök? A lelkeszi fizetések kiegészítése, Ref. tanítók orsz. egyesületének választmányi ülése 187. Első ref. gyermekotthon, M. Prot. Irod. Társ. hátralékosaihoz, F. Varga Lajos egyházi beszédei 188. A tiszántuli ev. ref. tanáregyesület, A tiszántuli ev. ref. gymnasiumok 1899. évi államsegélye 205. A „Buda halála“ kézirat, Ingyen munka, A debreceni jótékony nőegylet, A Lorántfy Zsuzsanna egyesület, Eröss Lajosról 206. Felsőszabolcsi egyházmegyéből, Máramaros-ugocsáiból: Jákói lelkész: Keresztesi Károly, Egyházkerületi közgyűlésünk, Szabolcska Mihályról. Baptista sajtó 224. Ritoók Zs. cikksorozata, Lapunkról, Szilágyi István szobra, Kisujszállási főgymnasium 243. Köszönetnyilvánítás (özv. Tóth Sámuelné) 257. Sáfrauy Lajos, Nagyszalontai egyházmegye (Sütő Antal) Gyermek istentisztelet főiskolánkban, Böszörményi Lajos lelkész ünneplése, Tanárok vasuti kedvezményes jegyei 258. A Magy. Prot. Irod. Társ. Debrecenben, A debreceni tanári közgyűlés Az új tanterv az állami középiskolákban, A vállás- és közokt. tárca költségvetése 274. Ritoók Zs. cikksorozata, Az ápril. hó 10—13. konvent jegyzőkönyve Sass Béla szerkesztésében május hó 6-án 312 lapon megjelent. Emléktábla a főiskolai oratoriumban 289. Főiskolánk a Bessenyei ünnepélyen 290. 302. Bethlen Gáborért, A Csokonai körből, A nem állami tanárok vasuti kedvezménye, A ref. énekeskönyv reformja, A temetési énektár, A szatmár-németi főgymnasium, Országos zoologiai társulat, Az Anker 290. A Szilágyi István emlékszóbor leleplezése, A sárospataki főiskola és az államsegély 302. Tanárság és ügynökség (dr. Halász Sándor), Köszönetnyilvánítás (Váradai Antal Kabáról) 303. Szöcs Farkas, Makai Elek 317. Papszentelés (Csánky Benjámín), Balogh Ferenc, A debreceni r. kath. főgymnasium, Hittanhallgatók kérelme a lelkész urakhoz 318. A kathol. szerzetes had 319. A tiszántuli ev. ref. tanáregyesület központi választmányja, Bethlen ünnepély Debrecenben 333. Protestáns dolgok (A Magyar Állam) 334. Két újabb kérdés egyházi adóügyünkben, Sajtóhiba, Érettségi vizsgálati kor-

mányképviselők, Értesítés (Dombi Lajos) Felhívás (dr. Szabó Sándor) 335. Az ev. ref. egyetemes tanügyi bizottság 350. A M. Prot. Irod. Társ. Debrecenben, Árvaügy a debreceni ev. ref. egyházban, A május 24. Lelkészavatás 351. A tiszántuli ev. ref. középiskolai tanáregyesület közgyűlése 362. A debreceni tanári kör, Értesítés és szives kérelem (Somogyi Pál Tornaverseny 363. Gyermekistentisztelet főiskolánkban 378. Belmissiói értekezlet, A tornaverseny anyagi eredménye, Szives kérelem (Rác Károly) 379. A debreceni főiskola új földbirtokai, Magyarországi ev. ref. lelkészek a külföldön, Az ifjúság testi nevelése, Tízéves találkozó (ifj. Mitrovics Gyula) Levél a szerkesztőhöz (Sedivy László) 394. A június hó 14. Budapesten tartott rendkívüli konvent jegyzőkönyve június 30-án, 111 lapon Sass Béla szerkesztésében megjelent. Ötvenéves tanítói jubileum (Zih Károly), A nagyváradai ev. ref. leányinternátus 406. Főt. Kiss Áron püspök ur s egyes tanárok nyaralása 418. A kassai ev. ref. egyház emlékünnepe 418. Dr. Medve Kálmán alapítványa, Kehelyátadás Nagy-Boeskán 419. A MPIT. debreceni gyűlése, A Sárospataki Lapok sajtórendőri vétsége, Imre Sándor ny. egyetemi tanár 429. Templomégés, Sajtóhibák 430. Dr. Helle Károly tanulmányutja, Ötvenéves tanítói jubileum (Domokos Károly) 442. Sinka Lajos ünneplése, Ármós Bálint hagyományai 443. Kiss Áron püspök ur, Biki Károly, Közös egyházi értekezlet Debrecenben, Lelkész-képességi vizsgálatok, Tanító képességi vizsgák, Főgymnasiumi vizsgálatok főiskolánkban, Tápintézeti díjak, Kolozsvári szeretetházban levő internátus, Kolozsvári szeretetház 454. F. Varga Lajos felhívása a tanuló-társakhoz 455. Petőfi, Augusztus 2. Az eperjesi collegium, Népiskolai olvasókönyv, Tökesegegyek, Frauenfelde: Arnold 466. Kérelem az esperes Urakhoz (Csiky Lajos) 467. Az ev. ref. tanítók országos egyesülete 477. A csurgói főgymnasium, Szabadtér a debreceni nagytemplom előtt, Szeretetház Debrecenben, A Kolozsvári theol. fakultás, Kecskeméti ref. jogakadémia 478. Nagyszalontai Aranyünnep, Kérelem (Szabó Zsigmond győri lelkész), Kijelentés 479. Alapítóink emléke, Értesítés a sárospataki főiskoláról, Kertészeti kiállítás Debrecenben. Helyreigazítás 491, Reformatus tanárjelöltek (Eötvös collegiumi alapítványi helyek). A nagyszalontai Aranyemlékegyesület, Csurgói főgymn. örömmünnepe 502. Köszönet (özv. Gergely Károlyné). Tájékoztató a szatmári főgymnasiumról, Frauenfelder Arnold, A nagyváradai leányinternátus, Basa Bálint bagosi lelkész felhívása 503. Lelkész-képességi vizsgálatok, Az alsószabolcs-hajduvidéki ev. ref. egyházmegye közgyűlése 514. Az Eötvös-alap jótéteményei 515. A MPIT. társaság debreceni gyűlése, Dr. Horváth Ödön eperjesi dékán ki-tüntetése, Dr. Farkas Antal egyházkerületi tanácsbíró 526. XIII. Leo pápa, A németországi evang. szövetség, Az angol állami egyházban lelkészhiány 527. A MPIT. gyűlése Debrecenben, Isaák Dezső lemondása, Pfeleiderer Ottó, A német egyetemek hittanhallgatói 538. Garibaldi hat unokája, A „Der Scherer“ Innsbruckban, Az ujszövetség revizioja, A pápa és az evangyéliumi iskola Olaszországban 539. Református kis káté 540. Lelkész-képességi vizsgálatok, Ünnepély a gályarabok emlékoszlopánál, Hegedüs Sándor beszéde és a Magyar Állam 555. A MPIT. nagygyűlése. Az ujszövetség Károlyi fordításának átdolgozása 571. Egyházkerületi közgyűlés 581. Az érendrédi lelkész (Csutoros A.) Püspökladányi (Kiss Ferenc), A MPIT. Károlyi alapja, Az okt. 6. gyász-ünnep főiskolánkban, A debreceni tanári kör, Szépművészeti muzeum 582, A prot. jogakadémiák érdekében, Dóci Imre, Res catholicae 583. Dr. Gulyás István nyelvtana, Virág István, A beregi ref. egyházmegye közgyűlése, A vallás- és közoktatásügyi költségvetés 594. Iskola felavatási ünnepély. A debreceni collegium

könyvtára, A debreceni nagytemplom fütése, A debreceni Páli Szent Vince-egyesület 595, Szélsőségek a középiskolai tanításban, Ötvenéves találkozó, Spanyolország 596. A főiskolai igazgató tanács, Debreceni főisk. akad. tanrendje 606. Hatvani István, Beöthy Zsolt, Délvidéki hírek, A budai paedagogium új igazgatója, A debreceni tanács imája 1670-ből 607, Sáfrány Lajos, A pápai ev. ref. egyház és ref. nőegylet 618. Ifjaink a külföldön, A Religio, Ref. gymnasiumok segélyezése, Reformátói emlékünnepek, Igazolással 619. Az egyházkerületi tanügyi bizottság 620. Az erdélyi ref. egyházkerület közgyűlése, Dr. Kiss Áron. Tanári jogkörök csorbitása. Sárospatak, Bonasi olasz igazságügyminiszter, A békésbányai ev. ref. egyházmegye állapota 1898-ban (Szabó János esperesi jelentése) 633. A reform. emlékünnepe főiskolánkban, A jogakadémiák jövője, Ifjúsági színi előadások 634. Iskolalátogatók, Az új tanárképző vezetősége, A tanulók maximális száma és a tanárok fizetése romániai középiskolákban, Magyar írók élete és munkái (Szinyey József), Csánki Benjámín 635. Széniorai beiktató, A debreceni főisk. igazgatótanács, Az erdélyi ref. egyházkerület közgyűlése 646. Dr. Medve Kálmán nemeskeblű alapítványa, Ötvenéves találkozó, Elítélt szédelő, Kerékgyártó István 647. Ifjúsági istentisztelet főiskolánkban 660. Egyházkerületi segélyegyleti ügyek. Rendkívüli államsegély, Csiky Lajos felolvasása (Fogházügy vallásos szempontból) 661. A Csokonai Kör felolvasó estélye, Benke István 662. A protestantismus feladatai a socializmus-szal szemben. Tanári és hivatalnoki vegyes szolgálati idő számítása nyugdíjazás esetén 663. Kiss Árn püspök, A kisujszállási főgymnasium, Benke István nyilatkozata 678. Helyreigazítás Vas Mihálytól 679. Lutheranus templom Turkesztánban, Az Osservatore Romano elkobzása, A jezsuita generális, pater Martinus 693. Egyetemi magántanárok 694. Diákok öse Nyögéri, Művész-tanárok (Bosznai J. Bakos Tibor). A MPIT. emlékkönyve a debreceni közgyűlésről 694. dr. Bartók György püspöki körlevele 695. Vasutasok vasárnapja Keszi Hajdu Lajos nyugalm. kisujszállási tanár 695. A szatmári főgymnasium, Wiederkehr Károly, Kiss Ferenc beköszönője Püspökladányban 709. Az új ref. énekeskönyv előmunkálatai, Arany Gusztáv egyházi beszédei, Ausztriai Los von Rom, Congres international d'histoire des religions (Párizsban) Comba olasz tanár 710. Rómában Lussati felolvasása 711. Glück Frigyes, Ihász Lajos, Kis József 726. A nagyváradai ref. tanítónőképző, Csokonai emlékünnepe, Protestáns esték Kolozsvárott,

Egy régi debreceni kiadó (Dávidházy Imre) 727. A Csokonai-kör díszgyűlése 737. A nyiregyházi leány-internátus, Új szegényház, új árvaház Debrecenben, Az ujszövetségi bibliafordítás revisiója, Helyreigazítás Révész Kálmántól, Mikor kezdődik a XX. század? 738. A városi szegényház 739. Felhívás előfizetésre. A debreceni tanítónőképző. Hegedüs Sándorné írói honorariuma. A MPIT. tagjainak növekedése. A ref. énekeskönyv folyamatban levő reformja ellen. Felhívás a debreceni főiskola anyakönyvtára érdekében 749—752.

Gyülekezeteink köréből: Alsó-Józsa 11. Debrecen 26. 70. 578. Albis 54. Szatmár-Németi 54. 429. Tisza-Abád 70. Hm.-Vásárhely 87. 205. 289. 333. 405. 606. 693. 749. M.-Tur 147. 571. Kutas 147. Vadászerdő 274. Igazfalva 274. Karcag 362. Felső-Bánya 394. Tépe 429. Halmi 478. Püspök-Ladány 502. Széplak 514. Rév 570. Kak-Szt.-Márton 570. Nánás 571. Ref. Kovács-háza 571. Szamos-Dob 633. 646. Egri 646. H.-Böszörmény 646. Ujfahértó 678. Tisza-Földvár 693. Nagy-Bánya 693. 737. Hirip 726. Kisujszállás 737.

Halálozás: Harsányi Béla 27. Cserhalmi József 116. Szeremley Józsefné szül. Váry Piroska 148. öz. Böszörményi Károlyné, Szánthó Julia 160. Kovács Jánosné sz. Némethy Róza 175. Hódy István, Jászay Endre 188. Kovács Lajosné sz. Matolcsi Erzsébet 206. Ecsedy Jánosné sz. Sümeghy Johanna, Daresy Miklós 207. Kolozsváry Aladárné sz. Fodor Ágnes 224. Tabajdi Lajos 243. Szabó János 2 jh. Szöllösi Antal, Molnár Bálint coll. gazda 244. Tóth Sámuel hittanár 257. Hajdu István 258. Kerekes Sándor. K. Tóth Sándor 335. Nagy Sándor, sarkadi s. lelkész 351. Lévy Lajos tanító, Csiky Lajosné sz. Bészler Anna 419. Radó Kálmán 429. László József 430. Tóth Sámuel n.-majláti lelkész 430. Dályai Vass Tamás, F. Varga Lajosné szül. Karácsony Ágnes, Baky Sándor 430. Kiss Gábor, dr. Galánffy Jánosné szül. Öreg Ilona, Szilágyi Lajos 443. Vajas Sándor 455. E. Kovács Gyula 466. Gergely Károly 490, öz. Oláh Bálintné szül. Tóth Lidia 503. Thury Károly 515. Tatár János 583. öz. Bakesy Lászlóné szül. Szendrői Szendrey Julianna 620. Pukánszky Béla theol. tanár 647. Bakos Mihály tunyogi lelkész 679. Dóka Imre tiszta-kóródi 679. Pásztor Károly gacsályi lelkész 679. Pákozdi Lajosné sz. Kovács Eleonóra 679. Ujfalusi Ujfalussy Lajos 1848—9. orsz. gyűl. követ 679, Kiss Gusztáv 752.

Debreczeni főiskolánk: 26. 87. 99. 114. 159. 187. 205. 274. 301. 302. 318. 335. 379. 406. 491. 526. 539. 555. 606. 678. 693.

